

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Exercitium Perfectionis, Et Virtutum Christianarum

In tres Partes distinctum

Rodríguez, Alonso

Coloniæ Agrippinæ, 1622

XI. Ostenditur, contra paupertatis votum esse, sine superioris venia aliunde quid accipere vel dare, esto id de domo acceptum non esset.

urn:nbn:de:hbz:466:1-40105

diximus, Doctoribus, & promptum. Vnde de religiosis in communi viventibus loquens sanctus Augustinus, ait. *Certum est eos nihil habere, possidere, dare, vel accipere sine Superioris licentia debere*: quod ad litteram idem est, quod regula nostra præscribitur. Hoc enim est vere pauperem esse: alicui autem fas esse, ex sua voluntate & arbitrio, & prout lubet, & sine alterius facultate, rem aliquam temporalem accipere, vel dare, vel possidere, vel dispensare, est esse proprietarium; & per consequens, voto paupertatis repugnans.

Vt autem hoc, quod velut primum in hac materia principium tenendum est, melius intelligatur: notandum est hanc, secundum Doctores, Theologos, & Iurifconsultos, esse inter usum & dominium rei alicuius differentiam; quod qui rei dominus est, communiter de ea facere possit quod placuerit, & eam cuicumque voluerit, dare, & prout visum ei fuerit, mutuo dare, vendere, insumere, & dispensare. at qui absolute eius dominus non est, sed tantum usumfructum eius habet, non potest de ea prout voluerit disponere; neque enim alteri eam dare, nec vendere, nec alienare potest: sed tantum ea uti ad eum usum, ad quem illi fuit concessa. Id similitudine quadam declarant. Sicut, inquit, dum quis alium ad conuiuium inuitat, solum ei facultatem dat comedendi de omni eo quod apponetur; ciborum autem appositorum eum dominum non facit: quod eos nec domum deferre, nec alij cuiquam amittere de iis sportulas mittere, non item vendere, non denique de ijs prout voluerit disponere possit: sed usum tantum & facultatem habeat ad comedendum illis de eo quod voluerit. Atque ideo usum distingui dicunt à dominio etiam in rebus quæ visu consumuntur, & quidem usu primo. Taliter ergo, docentibus Doctoribus, se Religiosi particulares habent, etiam quoad illa, quæ Superioribus annuentibus habent: solus quippe usus eorum ipsis conceditur, ut illa usurpare, & in usum suum conuertere possint: attamen certum est, alteri cuiquam rem vestem, quam

habes, sine Superioris facultate dare non posse, quia non est tua: & si absque facultate eam dares, contra paupertatis votum peccaturum: ita namque te absolutum eius dominum faceres, cum de ea facias, quod lubuerit. Et quod de hac re dico, etiam est de reliquis rebus quibus utimur intelligendum: aliis quippe te breuiarium, portifolium, aut galerum sine venia Superioris dare nefas est: nihil enim horum tuum est. Solum tibi ijs uti datum est ad usum proprium uti cõiuræ dum inuitatur, vsus datur ciborum. Simile hoc & exemplum semper in memoria habeamus, quia verumque id proprium est, & rem de qua agimus accommode declarat.

Si vero ne de iis quidem, quæ cum licentia Superioris in usum proprium possidet, Religiosus facere possit quodcumque voluerit, nec ea aliis dare; minus ergo sine Superioris venia, de reliquis quæ in domo sunt, dare, accipere ac disponere poterit, aliquid è vestiario, bibliotheca, refectorio, penu, aut alio quopiam loco accipiendo, tam ut aliis det, quam in usum proprium. Hoc enim etiam euidentius contra paupertatem foret.

Bonaenens.
in specul.
discipl. p. 1.
c. 4.

CAPVT XI.

Ostenditur, contra paupertatis votum esse, sine Superioris venia aliunde quid accipere vel dare, esto id de domo acceptum non esset.

Iam ante diximus, communem esse Doctorum sententiam, non modo voto paupertatis aduersari aliquid è rebus domesticis in usum proprium accipere, & alteri id sine licentia dare; verum etiam aliunde quid ab aliis sine eadem Superioris potestate accipere: vsque eo, ut si quis amicus, vel benefactor, vel pater, vel cognatus tuus tibi quid ad vestem, ad librũ, ad aliud

quodcumque demum comparandum largiatur, tuque ipsum Superioris iniussu recipias, vel possideas, vel eo utaris, contra votum paupertatis peccaturus sis; tam si id tute petas, quam non petas, sed non petitum & sponte, tum per viam aniuitiæ, tum elemosynæ, tum etiam cognationis, aut quocumque alio tibi detur. Ah, dicit aliquis, Fateor quidem, quando res illa domui propria est, eius usurpationem contra votum paupertatis videri: at, quando externus quislibet eam mihi donat, quomodo hoc peccatum in paupertatem peccetur, non video: cum nihil de domo ipse accipiam, nec aliquam illi iniuriam aut nocumentum inferre videar. sed potius ei prodesse ac benefacere, hac ratione parcendo iis quæ ipsa mihi dare debebat. Quodnam est hac in re peccatum? Contra quod præceptum hic peccatur? Dico, ordinariè furti id peccatum esse, & contra septimum Decalogi mādaturum sic peccari. Ita id expresse sua in Regula tradidit S. Augustinus: *Quod si aliquid, inquit, desur alicui, redigatur in communem rem, & cui necessarium fuerit præbeatur.* Si quis religioso quid dare velit, ut v. g. parentes filio vestem, vel aliud quidlibet, non id religiosus sine facultate accipere potest, sed Superior, neque vero ad huius solius usum, sed domus totius & communitatis, ut deinde detur illi, qui eo magis opus habere videbitur. Si, quæ tibi missa fuit, vestem alteri dare Superior velit, ne id tibi graue videatur, quia non est tua: statim enim ac domum subit, fit communis, & tam mea quam tua est. Sed, ut ad rei caput veniatur, ilico sanctus Augustinus subiungit *Quod si aliquis rem sibi collatam, & sine Superioris facultate acceptam, celaueris, nec ei declararit, furti iudicio condemnatur.* Nec diuersus ab illo abit sanctus Basilius sic scribens. *Furtum est priuata rei, nescio Superiore possessio.* Cui autem eam surripi putas, cui turto tolli? Religioni toti & communitati, inquit sanctus Basilius: *Societatis, inquit, expletio est, rei cuiuscunque, & undecumque in priuatum usum seu catio.* Neque vero est, ut hyperbolice quis sanctos Pa-

Reg 3, v. 28.

7a Conclit.
monast. 6.
5.

eres locutos hic esse credat, ubi aliis interdum in rebus exaggeratiue loqui solent, ut eum quem alloquuntur, magis reuelant & teneant; ita se res hic non habet, sed hæc est plana aperta que quædam veritas, & communis Doctorum omnium opinio, in quodam principio, in quo communiter omnes conueniunt, fundata. Est autem hoc, Religiosum per votum paupertatis prorsus se habendi dandive incapacem & inhabilem reddere. Nam sicut iam non est amplius suus, sed religiosus; ita quicquid acquirat, & quodcumque illi datur, vel habuerit, statim ac in ius illius quomodocumque transit, religioni cedit & acquiritur. Vnde si cui religiosus cathedra aliqua Doctoralis, vel alius quislibet census obtingit (sicut Salamancæ eos habere constat) stipendium illud scolastico, ac reditus ille non tam religioso, quam Monasterio illius cedit; unde hæc Superior illius, aut eius nomine procurator recipit, perinde ac alios quoscumque Monasterij redditus: Religioso vero cathedram hanc occupanti, Superior de omnibus quibus opus habet, prospicit, sicut etiam prospicere debebat, esto cathedram hanc doctoralem non haberet.

Vnde luce meridiana clarius patet, religiosum quid ab alio accipientem, & sine Superioris voluntate retinentem, furti crimen committere. statim quippe atque in ius religiosi illud transcribitur, ipsum religionis est; ac proinde si ipse id sine venia sumat & retineat, contra Superioris voluntatem id usurpat & religioni furatur. Furtum namque sic definitur, quod, si religiosus id alteri sine licentia, esto per viam elemosynæ, donet, acceptor ille nullum eius ius aut dominium acquirat; sed religioni ipsum teneatur restituere. Hinc etiam videre erit, quam grauiter errent ij, qui se parenti, penitenti, amico, librum, imaginem, reliquiarum thecam, aut quid huiusmodi dare posse existimant, quod hæc se nec à domo; nec à Superiore, sed ab alio quolibet externe accepisse

For est qui
accipit quod
aut retinet
ab que in
centia.

lib. 4. Diu.
cap. 11. 8.
lucum.
Religiosus
pauiter
quater a
Gregorio
accipere
peccati
fratre
viam.

accepisse dicant. Adco, vt, sicut furtum & voti paupertatis fractio est, aliquid quod domus est, non conscio Superiore capere, dare, ac dispensare; ita non minus furtum sit, si quid ab extremo sine Præpositi venia capiatur sumaturque, aut acceptum possideatur ac dispensetur.

Notandum porro hic, quod, esto illud furtum non esset, nec aliquid hoc pacto domui, Monasterio, aut alicui priuato damnium noxave inferetur (vti quopiam in casu contingere possit) mortale nihilominus in genere suo peccatum foret, temporale quid, ignorante Superiore, accipere, sumere, vti, aut de eo ad libitum disponere. Per paupertatis quippe votum Religioso hoc illicitum, & ad hoc se ipse, quemadmodum diximus, incapacem reddit; & quicumque tale quid à religioso acciperet, adeo eius sibi dominium non compararet, vt etiam ad eiusdem restitutionem obligaretur: quoniam id accipit ab eo, qui dandi in habilis & impotens est, sicut qui ab impubere & pupillo quid accipit.

In rei huius confirmationem facit id quod olim sancto Gregorio Papæ contigit, eum Monacho quodam eius Monasterio, quod in Vrbe cum Pontificatū gereret, construxit, quodq; tam ipse in libro Dialogorū, quam in vita S Gregorij Surius commemorant. Quidam ergo loci illius monachus, Iustus nomine, à fratre suo viro sæculari petijt, quādam vt sibi tunicam compararet Frater, manu ad crumenam admota, tres inde argenteos regales educens, ait, En tibi tres argenteos, & ex iis ad libitum tunicam eme. Ita quidem Surius, qui hoc se ex ipso originali & autographo transcripsisse asserit, tametsi in S. Gregorij Dialogis, tres aureos fuisse nummos dicitur. Verumtamen parum ad rem nostram facit, tresne fuerint argentei, vel aurei; & sane ad tuniculam coemendam tres ea tempestate argentei satis erant, & etiam plusquam satis. Sed veniamus ad id, quod ad propositum nostrum facit: nempe, monachum demum tres hosce argenteos, aut, si maus aureos, inscio Abbate acce-

pisse, & in cella asseruasse. Contigit autem interea ipsum in grauem morbum incidere. Forte alius quis, casu nescio quo didicit, hunc tres illos argenteos penes se habere. Vnde, premente conscientia, confestim Abbatem pecuniz huius reddere certiozem voluit: perinde atque etiam nos regula quadam iubemur, si quid graue de aliquo fratrum nouerimus, statim id ad Superiorem referre. Abbati porro grauis hic casus videbatur, ac dignus super quo Pontificem cōsuleret. Ergo S. Gregorium adit, rogaturus quid sibi hic faciendum foret. Intret ergo Gregorius, vt ne quis monachorum ægram hunc inuideret, nec alloqueretur, sed omnes cum vt excommunicatum auerfarentur, eo quod paupertatis votum violasset. Adhæc, ne, cum expirasset, cum aliis in loco sacro, sed extra Monasterium in sterquilinio, sepelirent, super cadauer autem tres illos nummos projicerent, illi inclamantes, pecunia tua tecum sit in perditionem. Ergo cum ex hac infirmitate demortuus esset, omnia ex ordine, vti Pontifex iusserat, facta sunt. Addit autem Gregorius, tanto factum hoc vniuersam domum timore & honore compleffe, vt monachi omnes, cellas suas & reculas, quas etiam cum licentia habebant, quasque licite haberi poterant, excutere cæperint, & ad superiorem securitatis ergo detulerint, ne quid paupertati repugnans possiderent. Ex hoc, alijsque priscorum illorum Patrum exemplis, hæc est per sacros Canones, contra religiosos, qui proprietarij demoriuntur, pæna constituta.

As 8. 201

e Monach 18. c. Cum ad Monasterium. da statn monach.

CAPVT XII.

Descenditur ad casus aliquos, particulares, voto paupertatis contrariantes.

EX principiis & communi Doctorū doctrina, quā iam attulimus, particulariū qui occurrere possunt, casuū resolutiones peti dariq; possunt. Et, quoniā moralia hæc

lib. 4. Dia- logi. 18. c. 1. Dialogis sui pauer d Gregorio accipien pecuniam a fratre sine venia.

